

for Die, som bestemt og tydeligt er udtalt i mit Forslag, altsaa saavel Borger- som Almuefolevæsenet. Jeg maa fremdeles gøre opmærksom paa, at det er en Misforstaaelse af den sidste ærede Taler, naar han troer, at jeg har villet bringe det personlige Spørgsmaal paa Bane her i Thinget, thi det har jeg paa ingen Maade havt til Hensigt. Jeg har ikke sigtet eller hentydet til nogen bestemt Personlighed; det er ubelukkende den ærede Rigsdagsmand selv, som har bragt dette Personligheds Spørgsmaal paa Bane her i Thinget. Jeg har kun yttret, at ved Besættelsen af Posten maatte personlige Egenskaber komme i Betragtning, og Sandheden heraf, formener jeg, at være indlysende.

Sønderby: Jeg skulde maaskee ikke have taget Ordet nu, da Debatten har trukket sig saa langt ud, og det saameget mindre, som jeg ikke kan fremkomme med noget Nyt, men der er dog efter min Mening to saae overmaade vigtige Ting, der gjøre sig gjældende her, at der maaskee ogsaa kunde levnes dem en Smule Tid i Rigsdagen. Det ene Hovedprincip, som er omtalt her, er vistnok den Besparelse i vort Finantvæsen, som navnlig gaaer ud fra, at vi ikke skulle søge at oprette flere høitgagerede Embedsposter, end der allerede er. Det Andet er, at Borger- og Almuefolevæsenet er en saa vigtig Gjenstand, at Enhver maa lade den vederfares sin fulde Ret, og lade den komme frem saa snart som muligt. Det er et saa vigtigt Spørgsmaal for mig, at jeg endog med Glæde skulde bevilge et nok saa stort Tillæg i Finantløven, naar jeg bare vidste, at det vilde føre til det Maal, som jeg ønsker. Men jeg veed sandelig ikke, om Sagen bedst vilde fremmes ved, at der oprettes en fast Directeurpost, eller ved, at Ministeren faaer Midler ihænde til at fremme Sagen paa den Maade, han finder tjenligst. Jeg veed det ikke, men jeg har hørt her i Salen, at det ikke skulde være afhængigt af Pengebevillingen, om denne Directeur blev ansat eller ikke, men det maa dog være afhængigt af, om Rigsdagen bevilger Pengene dertil eller ikke. Jeg forstaaer ikke saa ganske rigtigt, hvorledes denne Directeur skal søge de locale Dplysninger, som

kunde være nødvendige. Jeg tvivler aldeles ikke om, at der er locale Dplysninger tilstede, som ogsaa en anden æret Rigsdagsmand har henvist til, thi der er vist mange støvede Papirer i Archivet. Jeg skal heller ikke gaae ud fra den Forudsætning, at alle disse Dplysninger ere eenstidige, men dog maaskee, at det nærmest grændser til Gensidighed, naar man ikke lægger ligemeget Vægt paa de Indberetninger, der allerede ere fremkomne fra begge Sider om Skolerne, og mener, at der ikke endnu er kommet nok. Men er det Ministeriet om at gjøre at faae en Mand til at rode op, om jeg saa maa sige, i disse gamle Sager, hvilket maaskee vil være nødvendigt ved Siden af at samle de Dplysninger, man fremtidigt kan indhente, for derefter at fremkomme med Forslag til en Skolelov, da har jeg rigtignok den Formodning, at han med de 3000 Rd. i 4 Aar vil være istand til at erholde en Mand, som vil kunne skaffe de forønskede Dplysninger tilveie. Jeg skal aldeles ikke gaae ind paa Personligheder, skøndt jeg i den Henseende maaskee har en noget anden Meening end den ærede Rigsdagsmand før Præsæs Amts 4de Valgfreds (Grundtvig). Jeg skulde maaskee lægge Vægt paa, hvilken Personlighed der kommer til at indtage denne Post, da jeg vil fordrø, at han ikke alene har Interesse for Sagen, men at han ogsaa har Kjendskab til den; at han ikke alene har Kjendskab til, hvad der kan kaldes Dansthed, men at han ogsaa har Kjendskab til Udviklingen i den danske Stat. Jeg maa rigtignok tilstaae, at til slige Forsøg har man ikke saa megen Tiltrø, som maaskee kunde ønskes, idet man ved de Foranstaltninger, som før have været for paa den Maade, at Rigsdagen har bevilget Penge til slige Experimenter, ikke har de forønskede Frugter, men det skal i denne Anledning slet ikke affrække mig fra at bevilge Penge til dette Anliggende, i Betragtning af Sagens Vigtighed, og for engang at faae den fremmet. Den ærede Rigsdagsmand, som har stillet Underændringsforslaget, har sagt, at Rigsdagen vilde give Sagen af sin Haand om den nu bevilgede $\frac{1}{4}$ Deel af de 12,000 Rdlr., men det kan jeg dog rigtignok ikke indsee; jeg troer, at, naar der staaer, at $\frac{1}{4}$ Deel af de 12,000 Rdlr. be-